

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

З А Т В Е Р Д Ж У Ю

Голова Приймальної комісії

О. В. Поркуян

_____ 2019 р.

ПРОГРАМА

додаткового фахового вступного випробування
для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра
спеціальності 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці»
на основі здобутого раніше освітнього ступеня бакалавра
або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, магістра
за іншою (неспорідненою) спеціальністю

Програма складена на підставі робочого навчального плану підготовки бакалаврів за спеціальністю 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці».

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

зав. кафедрою економіки і підприємництва
д.е.н., доц. І.М. Семененко

проф. кафедри економіки і підприємництва
д.е.н., доц. Чернявська Є.І.

доц. кафедри економіки і підприємництва
к.е.н., доц. Хандій О.О.

1. Вимоги щодо рівня підготовки учасників вступного випробування

Вступник повинен

знати:

- сутність економічного життя суспільства, відображеного у основних економічних категоріях, законах, закономірностях;
- загальні економічні закони розвитку економічних систем;
- шляхи розв'язання основних макроекономічних проблем;
- елементи державної економічної політики;
- етапи еволюції світової економічної думки;
- основи підприємництва;
- шляхи формування й підвищення ефективності використання інтелектуального, основного й оборотного капіталу;
- методи оцінки ефективності використання основних факторів виробництва;
- чинники, які впливають на ефективність і прибутковість виробництва;
- принципи раціональної поведінки підприємств на ринках;
- термінологію та основні засоби мікроекономічного аналізу;
- основні положення математики, що мають відношення до вирішення задач базового рівня з економіки.

уміти:

- аналізувати теоретичні і практичні проблеми з економіки;
- розуміти характер впливу внутрішніх і зовнішніх факторів і процесів на механізм функціонування національних економік;
- оцінювати можливості використання теоретичного надбання економічних теорій і шкіл в управлінні соціально-економічним розвитком ринкової моделі національних економік;
- здійснювати необхідні розрахунки й оцінювати стан та ефективність використання виробничих ресурсів,
- застосовувати прийоми мікроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування підприємств,
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки мікросистем;
- використовувати якісну, кількісну та математичну інформацію про динамічне, варіабельне, інформаційно-комунікаційне економічне середовище.

2. Перелік розділів та тем, питання з яких включено до тесту

Економічна теорія

Еволюція економічної науки. Напрями школи і течії економічної теорії. Предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами. Предмет, метод та функції економічної теорії. Економічні закони і категорії. Економічна теорія та економічна політика.

Місце економічної теорії в системі економічних наук. Економічна теорія та економічна політика.

Економічні потреби, їх суть та структура. Поняття безмежності потреб.

Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація. Взаємодія потреб та інтересів.

Сутність та основні структурні елементи економічних систем. Типи економічних систем та їх особливості. Економічна система сучасної України. Власність як економічна категорія. Суб'єкти та об'єкти, форми і види власності. Трансформація форм власності в Україні.

Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Суспільне виробництво, форми його організації. Матеріальне та нематеріальне виробництво, їх взаємозв'язок. Ресурси виробництва та їх види. Обмеженість (рідкісність) ресурсів. Межа економічних можливостей. Проблема економічного вибору. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники. Товарне виробництво як основа ринкової економіки.

Товар і його властивості. Теорії вартості: трудова, маржиналістська і неокласична. Теоретичні концепції виникнення та сутність грошей. Функції та види грошей. Закон грошового обігу.

Ринок та його види. Функції ринка. Закон попиту, детермінанти попиту, індивідуальний та ринковий попит. Закон пропозиції, детермінанти пропозиції. Ринкова рівновага та фактори її порушення. Ціна: механізм формування, функції, види. Сутність та форми конкуренції в ринковій економіці. Монополія та антимонопольна політика.

Підприємство як суб'єкт економічної системи. Організаційно-правові форми підприємств. Функції підприємства. Суть підприємництва та умови його існування. Види та суб'єкти підприємницької діяльності. Перспективи розвитку підприємництва в Україні.

Капітал як фактор виробництва. Структура капіталу та його обіг. Кругообіг капіталу. Основний капітал. Фізичне та моральне зношення основного капіталу. Механізм відтворення основного капіталу. Амортизація. Обіговий капітал. Показники ефективності використання основного та обігового капіталу.

Сутність, функції та місце сфери обігу у ринковій економіці. Торговельний капітал та його еволюція. Позичковий капітал: сутність та джерела. Позичковий процент. Кредит як форма руху позичкового капіталу. Форми кредиту.

Банківська система як інфраструктурний елемент сучасної ринкової економіки. Банки, їх види та функції. Позабанківські кредитні заклади. Акціонерно-корпоративний капітал. Цінні папери акціонерних товариств. Фондова біржа та її функції.

Теоретичні концепції походження та розподілу доходів. Заробітна плата: сутність, форми та системи. Підприємницький дохід. Доходи від власності та рентні доходи. Структура сімейних доходів. Номінальні та реальні доходи. Диференціація доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Державне регулювання розподілу доходів.

Необхідність втручання держави в економічні процеси. Форми, методи та інструменти державного регулювання економіки. Проблеми державного регулювання економіки України.

Світове господарство як економічна категорія, його еволюція та етапи розвитку. Інтернаціоналізація господарського життя. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу. Перспективи інтеграції економіки України у світову економічну систему.

Форми міжнародних економічних відносин: міжнародна торгівля, міжнародний поділ праці, міжнародний рух капіталів.

Глобальні проблеми розвитку світового господарства: сутність, класифікація, причини виникнення. Глобальні проблеми і шляхи їх розв'язання людством.

Основи економічних розрахунків

Відсоткова ставка. Нарощення за простим і складним відсотками. Дисконтування фінансових потоків. Пропорції фінансових ресурсів.

Основні елементарні функції та їх властивості. Виробнича функція, випуску і витрат. Функції попиту, споживання і пропозиції. Перетворення економічних графіків.

Еластичність. Граничні показники в мікроекономіці. Максимізація прибутку та маргінальний аналіз. Оптимізація оподаткування підприємств.

Знаходження обсягу виробничої продукції. Надлишок споживача, аналіз нерівномірності у розподілі доходів серед населення за допомогою кривої Лоренца.

Абсолютні величини, їх вимірювання. Визначення відносних величин, їх типи.

Визначення середніх величин. Степеневі середні величини.

Визначення індексу та індексного методу. Індивідуальні та загальні індекси. Вибір бази порівняння. Правило побудови загальних індексів

3. Перелік рекомендованої літератури

1. Вечканов Г.С. Макроэкономика / Г.С. Вечканова, Г.Р. Вечканова. – 7-е изд. – СПб. – Питер, 2006. – 256 с.
2. Задоя А.А. Макроэкономика: Учебник / А.А. Задоя, Петруня Ю.Е. - 2-е изд., стер. - К.: Знання, 2006. – 368 с.
1. Економічна теорія: Політекономія: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. - 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2007. – 719 с.
2. Экономическая теория: учеб. пос. /Л.Н. Давыденко [и др.]; под общ. ред. Л.Н. Давыденко. – Мн.: Высшая школа, 2007. – 352 с.
3. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – 703 с.
4. Мельникова В.І. Макроекономіка: Навч. посіб. для студ.вищ.навч.закл. / В.І. Мельникова, Н.І. Климова. – 2-е вид., випр. і допов. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 400 с.
5. Мельник Л.Г., Карінцева О.І. Економіка підприємств: Конспект лекцій: Навч. посіб. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2004. – 412 с.
6. Стеблій Г.Я. Мікроекономіка: [навч. посібник]. – К.: «Фірма «ІНКОС», Центр навчальної літератури, 2007. – 221 с.
7. Косік А.Ф. Мікроекономіка: [навч. посібник]. / [А.Ф. Косік, Г.Е. Гронтковська]. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 416 с.
8. Базилінська О.Я. Мікроекономіка: [навч. посібник]. / [О.Я. Базилінська, О.В. Мініна; за ред. О.Я. Базилінської. 3-тє вид. випр.]. – К.: «Центр учбової літератури», 2009. – 352 с.
9. Макконнелл К.; Брю С. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. – М.: Республика, 1992. – 712 с.
10. Пиндайк Р., Рубинфельд Д. Микроэкономика. – М.: Экономика, Дело, 1992. – 617 с.
11. Хайман Д.Н. Современная микроэкономика: Анализ и применение. – М: Финансы и статистика, 1992.
12. Барковський В. В. Вища математика для економістів [Текст] : навч. посіб. / В. В. Барковський, Н. В. Барковська. - 5-те вид. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 448 с.
13. Кремер Н. Ш. Математика для экономистов: от арифметики до эконометрики: учебно-справочное пособие / под общ. Ред. Н. Ш. Кремера. - 4-е изд., пер. и доп. - М. : Издательство Юрайт, 2015. – 724 с.
14. Сигел Э.Ф. Практическая бизнес-статистика. Practical business statistics: пер. с англ. / Э.Ф. Сигел. – [4-е изд.] – М.: Вильямс, 2002. – 1056 с.

15. Рач В. А, Антонян О. А. Статистика: Підручник. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2012. – 257 с.: табл. 53. іл. 55. бібліогр. 95 назв.

4. Порядок проведення фахового вступного випробування

Додаткове фахове вступне випробування для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня «магістр» проводиться у формі тестування.

Для проведення тестування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів.

Список допущених до тесту ухвалюється рішенням атестаційної комісії, про що складається відповідний протокол, який передається до приймальної комісії.

Тестування проводиться згідно з розкладом вступних випробувань, які передаються до приймальної комісії.

Програма додаткового фахового вступного випробування оприлюднюється на сайті університету.

На тестування вступник з'являється з паспортом, при пред'явленні якого, він отримує «Тест».

Тест містить 9 питань різного ступеню складності, а саме:

- завдання малої складності – 4 тестових завдання, які мають одну вірну із декількох можливих відповідей,
- завдання середньої складності - 4 тестових завдання, які мають більше, ніж одну вірну відповідь із декількох можливих відповідей,
- завдання підвищеної складності - 1 розрахункове завдання або структурно-логічне завдання, яке має одну вірну відповідь.

Час проведення тестів – 60 хв.

Рівень знань вступника за результатами тестування заноситься також до відомості і підтверджується підписами членів комісії. Відомість оформляється одночасно з «Тестом» вступника і передається до приймальної комісії.

Заяву про апеляцію вступник може подати в день оголошення результатів до 17.00 години.

5. Система оцінювання

При розробці критеріїв оцінки за основу взяті правильність й повнота виконання тесту.

По таблиці 1 в залежності від повноти обраного варіанту відповіді визначається тестовий бал за кожне виконано завдання.

Таблиця 1

Система тестових балів додаткового фахового вступного випробування

Найменування частини завдання	Вид завдання	Кількість завдань	Тестові бали	Критерії оцінювання
Завдання малої складності	Тестове завдання закритого типу	4	0 1	Відповідь відсутня або неправильна. Правильна відповідь.
Максимальна кількість балів за завдання малої складності		4 бали		
Завдання середньої складності	Тестове завдання відкритого типу	4	0 0,5 1 1,5	Відповідь відсутня. Один правильний варіант у відповіді. Два правильних варіанта у відповіді. Повністю правильна відповідь.
Максимальна кількість балів за завдання середньої складності		6 балів		
Завдання підвищеної складності	Розрахунок ово-аналітичне або структурно-логічне завдання	1	0	Відповідь відсутня або неправильна.
			0,5	Відповідь з одним правильним результатом.
			1	Відповідь з двома правильними результатами.
			1,5	Відповідь з трьома правильними результатами.
			2	Повністю правильна відповідь.
Максимальна кількість балів за завдання підвищеної складності		2		
Максимальна оцінка за виконання тесту		12		

Порогове значення («склав / не склав») для додаткового вступного іспиту становить 4 тестових бали, що відповідає 100 балам рейтингової оцінки.

Рейтингова оцінка за шкалою 100–200 балів визначається за таблицею 2.

Вступник отримує оцінку «склав» за умови отримання 100 і більше балів, «не склав» – за умови отримання менше 100 балів. Оцінка «не склав» позбавляє права на участь у подальших іспитах та у конкурсному відборі на зарахування.

Таблиця 2

Відповідність тестових балів рейтинговій оцінці

Тестові бали (сума балів за правильні відповіді на запитання)	Рейтингова оцінка
0-3	менше 100 балів - не склав
4-12	100 і більше - склав

Голова фахової атестаційної
комісії

доц. Галгаш Р. А.

Член фахової атестаційної
комісії

доц. Івченко Є. А.